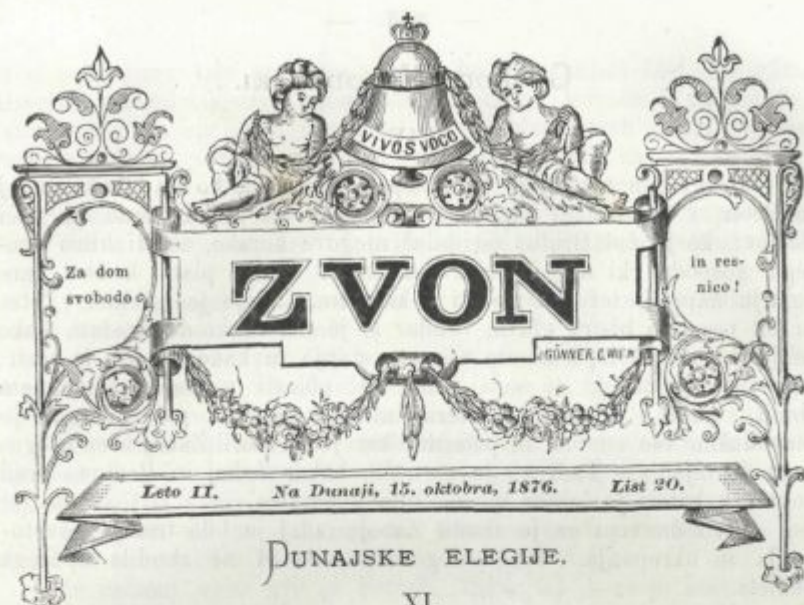

XI.

Tantum religio potuit suadere malorum!
Lucr.

Brata sta Serb in Hervat; ljubezen naj vlada med brati, —
Serb Hervata čerti, Serba sovraži Hervat!
Med sovraštvi svetá najhujše je bratov sovraštvo;
Volk ne sovraži takó bridko, serdito volká!
Brata sta bila si Kajn in Abel, poroča nam pismo;
Perva pretóčena kri bratova bila je kri!
Kajn je brata ubil; kaj serd mu je vnelo kervavi?
Služil drugače Bogú, druge je žertve daril.
Vera, ki véz naj bó ljubezni med zemljo in neбом,
Pervi rodila razpór, prvo prelila je kri!
Serba sovražiš, Hervat! — zakaj? — drugače se križa:
Z desne na levo menda, ali narobe, ne vém!
Duh iz Očeta samó, ne izhaja mu tudi iz Sina —
Kdor „flíoque“ taji, biti ne more mi brat! —
Oj slepota! Smijál bi se človek nespameti taki,
Da bi mu bridke solzé ne zadušale smehú!
Káj se služi tako, govoriga! očetu v nebesih?
Kakega mislita pač, Serb in Hervat, si Boga?
More-li bratov razpor in serd veseliti očeta?
Bratov sovraštvo, prepír v sèrce očetu je meč!
S tabo, Hervat, govorim, na sèrce bi rad ti govoril,
Ako človeški ti ni v serci ugasnil še čút!
Brat nesrečen je tvoj! Ves svet ga miluje v nesreči;
Vsmiljenje sèrca povsod, róke odpira ljudém.
Od ledenega, glej! morjá se dvigujejo bratje,
Bratu hité na pomoč, z mesta ne ganeš se ti!
Bližnji si sosed mu tí in brat, nè! tí si mu dvojček,
Tebe od njega težkó tuje razloči oko.
Z mečem ne smeš na pomoč mu iti, postava ti brani,
Brani Madjar ti gospod, a govoriti bi smel!
Žalost zapira in sram mi ostre besede, — le tó še:
Če ne pomagaš mu že, vsáj ne preganjaj ga zdaj!

B. M.

GOSPOD MIRODOLSKI.

XIV.

Drugi dan zjutraj je še vse spalo po gozdu, ko sta bila že Zaboje in Peter v imenitnem pogovoru. Peter je bil prišel pozno po noči domov; ko je čul Brutus od daleč njegove korake, zbudi hitro svojega gospoda, ki mu je ležal na strani. Zaboje plane kvišku, gré oglarju naproti, ter mu razloži o kratkem, kaj se je zgodilo. Peter ni bil posebno bistra glava, vendar si je dal lahko dopovedati, kako se je v kratkem izpremenilo njegovo stanje in kako se mu je vésti; izprevidel je takoj, da sedaj nima več oblasti v svojem skromnem domu. Tudi o pijači in zajuterku ni bilo prepira; poštení oglar je blagodušno vse odobril in poterdil, kar je bil storil Zaboje brez njegovega dovoljenja. Tudi on je prenočil, kakor Zaboje in Brutus, pred kolibo, v kateri je ležala mlada, tuja popotnica.

Pred dnevom ga je zbudil Zaboje; zdaj je bilo treba posvetovanja in ukrepanja. Tiho sta govorila, da bi ne zbudila spečega dekleta.

„Peter! do zdaj sem zadovoljen s teboj; in to ni kar si bodi, ako pravim jaz komu, da sem z njim zadovoljen; védel si se kakor mož, poštenjak; ali kaj pa zdaj? Kaj početi z dekletom, ker sva jo že pobrala in vzela pod streho? Tako je ne moreva pustiti: kar je človek začel, treba da konča: delo na pol storjeno ni nič prida, bolje ne začeti. Peš je ne moreva pustiti od tod, dekle je še preslabo, omagalo bi na potu: voza tudi nimava, kaj meniš, Peter?“

„Tisto prav praviš, peš ne more dalje; dekle je, kakor si rekel, gosposko; jaz torej sodim, da bo iz mesta; tukaj pri nas ni gosposkih ljudi: do mesta je pa odtod dober dan hoda, zato ni da bi jo človek pustil peš na pot. V bližnji vasi bi se pač dobil voz, seveda ne tak, kakor jih je vaje gosposki svet“.

„Na volovskih kolih, po slabi, kameniti poti, ni da bi se vozilo tako šibko, slabo ženíšče, iz tega ne bo nič, kaj družega je treba ukreniti, Peter!“

„Kaj treba ukrepati? če ne more od tod, potem ni družega, kakor da ostane tukaj, tako dolgo, da si opomore. Streha je, postelja tudi, za živež se bo že kako skerbelo“.

„Živež, to je ravno, Peter, živež! Ovsen kruh, to vidiš sam, Peter, ni za take drobne gosposke zobčke; s prosenimi žganci, tístimi debelimi, kakoršne imaš ti ob nedeljah in praznikih, tudi nevem, da bi se sprijaznil njen želodček. Treba bo kaj boljšega, Peter, kaj bolj imenitnega, gosposkega! Zato je pa treba drobiža! Kaj se praskaš za ušesom, kaj se deržiš, kakor mačka, kader germi! Pri meni ne najdeš okroglega, če me na glavo postaviš; tí, Peter, tí imaš zaslužek, ne verjamem, da bi bil brez cesarske podobe. Poslušaj me, Peter; pametno besedo bom govoril s tabo; jaz nisem berač, nikoli še nisem prosil ne na pósito, ne tako; česar potrebujeva jaz in moj Brutus,

to si prislužim: tebi prvemu, Peter, hočem izkazati čast, kakoršne nisem še izkazal nikomur; prosim te, ne zastoj; prosim te na pósito, samo toliko, da spravino siroto na noge; v dveh, treh dnevih ti vse vernem pošteno, in zraven boš še kaj dobrega storil, kar je tudi nekaj vredno, če si pobožen. Delal bom pridno, kakor nisem še nikoli, če ni drugače, na njivi, na polji; dela je zdaj povsod dovolj; kopal bom, kosil, derva sekal, vse, kar mi pride v roke. Poštenega dolžnika boš imel, Peter!“

„Kedó pa je ta deklina, da se tako potezaš zanjo? odkod je, zakaj se tako klati po svetu?“

„Deklina, klati! tako mi ne smeš govoriti, Peter, ako hočeš, da si ostaneva prijatelja. Jaz ne vprašam, kedó je in kaj je; samo to vidim, da je potrebna, in to nama boði dovolj, Peter! Ne pomišljaj se, Peter; vsak čas se lahko zbudi mlada tičica v gnjezdu in odpre kljunček; kaj ji bova vteknila vanj, da ga zopet zapre? Hitro, Peter, daj, da skočim v vas in prinesem, česar treba!“

„Saj bi, ali pri sebi nimam: notri se pa bojim, ba bi je ne zbudil in prestrašil. Poskušal bom pa vendar“.

In poštenei oglar gre po perstih kakor tat v svojo kočó. Čez nekaj časa se verne, vesel, z umazano mošnjo v roki; mošnjo izroči Zaboju, rekoč:

„Nič ni čutila: ná, kar imam; menim, da bo dovolj za nekaj dní, potem bomo že zopet videli, kaj in kako. Tisto pa, kar si govoril prej o tistem vračevanju, veš, to ni tako na tanko. Peter ni napačen mož, da si je počasne glave, in ne zna tako govoriti kakor ti. Pojdi in stori, kakor se ti zdí, jaz bom tukaj ostal, ako bi me bilo kje kaj treba“.

Zaboj ga ni več poslušal; izgubil se je bil že v hosti. Brutus, ki je ves čas zvesto poslušal ta pogovor, ni vedel, kam bi se dejal, da bi bilo prav; bil je brez povelja. Zadnjič sklene iti za gospodarjem; ali ta mu migne z roko, da naj ostane, in Brutus je ostal pri Petru; bil je zvesta, pokorna žival.

Tako urno ni morebiti še nikoli hodil Zaboj svoje žive dní, gotovo ne, odkar se je jel klatiti po svetu. Danes prvič se mu je mudilo. Ne da bi bil tekel, ali delal je korake, da so kaj zalegli. Plašno in radovedno ga je gledala leverica, ki je še malo zaspana skakala od veje do veje ter otresala jim jutranjo roso na urnega popotnika. Zajec zaspanec, ki je bil, tako zgodaj izplašen iz gorkega ležišča, planil na gladko stezo, mislil je gotovo, da mu je smert za petami, tako na vso moč je bežal pred njim.

Zaboj ni imel danes časa misliti ne na leverico, ne na zajca: v eno mer je krepko korakal proti vasi; skerbelo ga je samo to, da bi vsega dobil, česar treba, in da bi se vernil, predno se deklica zbudi. Imel je srečo; v vasi, ki je bila bolj tergu podobna, dobil je vsega, kar se mu je zdelo potrebno. Lepo in hvale vredno zdí se nam tudi to, da pri vseh svojih skrbih ni pozabil poštenega Petra in škode, katero mu je bil storil; ko je bil vsega nakupil dekletu, skrbel je tudi Petru

za pijačo; sám se je vernil ravno tak domov, kakoršen je bil šel z doma. Nič posebnega! saj še tica, ki gre po paše mladičem v gnjezdu, ne je sama prej, dokler ni nasitila mladega zaroda.

Dekle je še spalo, ko se je vernil Zabož obilo obložen; vsaj čuti je ni bilo. Petru se je odvalil kamen od srca, ko je zagledal Zaboža; težko ga je pričakoval, kaj ko bi se zbudilo dekle? kako govoriti, kako vesti se z njo? Ves čas je premišljal, kako bi ji rekel, ako bi vstala in prišla iz kolibe: dobro jutro, ali kako? Zdaj je bil odrešen! Vojak, ki stoji v tamni noči samotni na straži, težko da je tako vesel, ko se mu bliža malo vojaško kerdelo z njegovim naslednikom, kakor je bil Peter, ko mu je Zabož prinesel odrešenje.

„Nič novega?“ vpraša ga Zabož.

„Vse, kakor je bilo, nič se ni genilo; dobro opravil?“

„Dobro, vsega dovolj! To je zate“.

Peter vzame svoj zajutrek in odide po svojih opravkih. Rado-veden ni bil Peter; ko bi se bil obrnil v tem trenutju, videl bi bil tujo deklico, ki je šla ravno iz kolibe proti Zabožu. Bleda je bila kakor po bolezni, tudi omahovala je malo; a čisto oko je pričalo, da se ni več bati. Blagodejno spanje jo je bilo lepo pokrepčalo, in z vidnim veseljem je dihala čisti, krepki jutranji zrak. Zabož je bil zadovoljen.

„Kako se počutite?“ vpraša jo prijazno.

„Dobro, prav dobro! In vendar, nikoli bi ne bila mislila, da bodem še kedaj gledala beli dan: prav slabo mi je bilo; a zdaj je zopet vse dobro“, odgovori mu deklica s hvaležnim pogledom.

„Postelja je bila res malo terda, a kaj se hoče! v naglici ni bilo mogoče pripraviti boljše“.

„Na pérnici bi ne bila bolje spala!“

„Zdaj imamo časa dovolj, lahko se kako kaj preskerbi in pre-naredi, da ne boste tako terdo ležali“.

„Kaj govorite, blagi mož? saj tega vendar ne morete misliti, da bi vas še dalje nadlegovala; toliko ste že storili zame!“

„Kakor se vam zdi; samo to bi vas prosil, da pustite tiste primke, ki jih ne morem terpeti. Jaz nisem blag mož; jaz sem — toda pustiva to, kaj sem. Nihče vas ne sili, iti smete, kader se vam zdi in kader morete; rad vam verujem, da vam ni prijetno živeti v takem gradu, pri takih ljudéh; vendar, ako bi vam smel svetovati, prigovarjal bi vam, da še malo poterpíte, ako nočete, da se vam zopet kaj pri-godi. Bojíte se, da bi ne bili doma preveč v skerbéh, to je čisto na-ravno, ali pomagati je lahko; jaz imam dobre noge; samo recíte mi, kam in kako, in vse bo opravljeno“.

Zadnje besede so čudno zadele dekleta; Zabož ni več dvomil, s kom govori! Hudo mu je bilo, ko je videl dekle tako nemirno; solzé so ji silile v oči in toliko da ni omahnila.

„Vidíte, da niste še tako močni, kakor ste mislili, pa hočete po vsej sili od tod. Jutranji hlad vas je prevzel, hitro zopet nazaj na gorko! Zakurili bomo; život potrebuje kaj gorkega; seveda pri takih

ljudeh ne dobote kedó vé kaj dobrega; poterpljenje je treba imeti, za silo bo že; danes tako, jutri drugače“.

Molče gre dekle z njim v kolibo: tam sede na klop, kjer je bila prenočila. Zaboј odloži, kar je bil nakupil, potem nakolje derv in zakuri.

Ko je gorel ogenj na ognjišči, in ko je pristavljaj Zaboј posodo, hotela mu je pomagati, a on jo zaverne prijazno:

„Pustite, pustite, toliko že še znam, če tudi se nisem učil; kader boste hoteli kaj boljšega, potem vam rad prepustim ognjišče in vse njegovo orodje“.

Dekle sede zopet na klop; čez nekaj časa izpregovori sè žalostnim glasom:

„Za božje imé, kaj si boste mislili!“

„Nič si ne bom mislil; jaz nimam časa misliti; radoveden nisem; če mi hočete kaj povedati, poveste mi lahko, kader hočete in kolikor hočete. Najprej pa, prosim, jejte!“

Ni ga mogla pregovoriti, da bi bil zajuterkoval z njo.

„To je vaše!“ odgovori ji na kratko; „moj želodec ní vaje take hrane“.

„Torej zame ste vse to nakupili; samo zame ste vstali tako zgodaj in šli kupavat, Bog vé, kako daleč? Saj sem videla, vernili ste se bili ravno, ko sem prišla iz hiše! Vedite, sirota sem, poverniti vam ne morem, kar ste mi storili, zato mi je tako hudo!“

„Težko je izhajati z gosposkim svetom!“ odgovori ji nevoljen; „človek nikoli ne vé, kako bo prav? Kaj so pri vas doma take navade, da gre vse za gotov denar, iz rok v roke? Kaj so vas tako učili vaš oče?“

Ta beseda mu je bila ušla; nazaj bi jo bil rad potegnjl za ves svet; prepozno! Dekle si pokrije z obema rokama obraz in zdihuje:

„Moj oče, moj oče!“

Zaboј se hitro umakne; zunaj se vdari ježno s pestjo na čelo rokoč:

„Tepec stari! zdaj si pravo zadel!“

Čez nekaj časa, ko je bilo zopet vse tiho, poverne se v kočo. Dekle si je bilo obrisalo solzé in je sedelo zopet mirno na klopi. Zaboј se ji približa, podá ji roko ter pravi:

„Ne bodite mi hudí, prosim vas, ako sem kaj nerodnega storil, gotovo ne iz hudega serca! — Pustiva otročarije in govoriva pametno besedo! Preslabi ste še, da bi mogli od tod. Moj svet je ta: ostanite tukaj nekoliko časa, tako dolgo, da dobimo voz ali pa da vam bo mogoče peš hoditi. Jaz bom skerbél, da boste imeli česar treba, da se preterpi za silo. Zdaj moram na delo; prej pa vam moram povedati, kar vam je vedeti treba. Ta kočá ní moja; oglar, prijatelj moj, je njen gospodar; zdaj je vaša, tu lahko ostanete, dokler vam drago. Moj prijatelj Peter je dober mož, smete mu zaupati kakor malo komu na svetu. Vse sem mu razložil; pravo veselje mu storite, ako ostanete pod njegovo streho. Jaz grem zdaj na delo; zvečer se vernem po-

gledat, kako se vam godi; in tako bo dan za dnevom, dokler vas bo volja ostati pri nas. Predno pa grem, povejte mi, če imate kako željo, vađ vam jo izpolnim, ako mogoče“.

„Pač bi imela željo, ali — ne morem vam je še razodeti; — kader pridete!“

„Tudi prav! — Res! da ne pozabim! Obljubiti mi morate še, da ne pojdete od tod, predno se vernem“.

Dekle mu obljubi. Nató ji izroči, kar je bil nakupil živeža za ta dan; potem se prijazno poslovita.

Zaboj gre še prej iskat hišnega gospodarja, da se z njim pogovori. Ni ga dolgo iskal; dim, ki se je kadil ne daleč iz ogelnice, kazal mu je do njega pot. Pové mu, kar treba, priporoči mu še enkrat dekleta, potem se napóti dela iskat.

B. M.

BERŠLIN.

Vedno zelen beršlín je slaba, šibka rastlina, ki nima toliko moči, da bi poganjala od tal in rasla kvišku v zrak kakor druge; plazí se po tleh, po rujavi zemlji dalje. Ako pa priraste do kakega drevesa ali do kake skale, tedaj se je oprime ter se spenja dalje po nji kvišku. Zbog svoje slabosti je beršlín vendar in sicer po pravici číslan kot zelena dika dreves in skal, katerih se oprijemlje z mnogobrojnimi svojimi zračnimi koreninami, katere venča in zaljša sè svojo šibko, zeleno lozo, obdano sè svetlimi, usnjastimi listi, kateri so pri dnu serčasti, zgoraj pa skoraj suličasti. Ti lističi so temno-zeleni, prepreženi z bolj svetlo-zelenimi žilicami. Omeniti pa vendar moramo, da je ta rastlina popolnoma nedolžna in neškodljiva; da ne zajeda dreves, katerih se oprijemlje in jim ne škoduje, kakor mah, omela in druge enake zajedalke.

Lepo zelen beršlín ovija visoko deblo zračnega bresta v prijateljskem objemu in iz hvaležnosti, da mu je dovoljeno ovijati svoje mladike okolo njega, da more tudi on posezati kvišku v blagodejni zrak proti sinjemu nebu, da mu ni treba vedno plaziti se po rujavi, umazani persti, da nima blatnih svojih zelenih peresec, — iz hvaležnosti zató ga radovoljno diči sè svojimi vedno zelenimi listi. Tako združena v bratovskem objemu spenjata se veličastni brest in pohlevni beršlín v zrak proti sinjemu nebu. In v tem smislu naj bi bil zelen beršlín znamenje pohlevnosti, hvaležnosti in ljubezni, kakor je znamenje upanja.

In síva skala, ki je tako mrtva, tako nepomenljíva, ki ne vzbuja človeku skoraj nobenih čutov, kako je vsa bolj zanimíva, vsa lepša in prijetnejša očem, ko je prerastena sè zelenimi beršlinovimi lozami.

„Po kateri pleza
Gorski sin,
Zelen obdaja
Jo beršlín“. —

Staro razpokano zidovje porušenega grada prerašča košat beršlinov germič; verbove „butare“, katere nesó cvetno nedeljo lepo praznično opravljeni dečki k blagoslovu, ovite so košato sè zelenim beršlinom.

In na okencu, kjer spava dekle, dragi mladenič, spenja se morda tudi po okrižji beršlinova loza sladkega upa, sladkega tebi in nji: — o gojita jo in prilivajta ji skerbno, da bode širila svoje zelene mladike in zamrežila z njimi nebeško okence. — tihi raj, da se bode uresničil sladki up, da se bode te združili vajini serci na verhuncu zemeljske sreče zakonskega razkošja.

Zdaj pa se podajmo na pokopališče. Tu na mestu miru in smertnega spanja, kjer trupla ranjeih v tišini groba spé, tu vidiš, kakó se zopet oprijemlje kamenitega spominka zelen beršlin, beršlin upanja prihodnjega vstajenja in boljšega življenja, kjer

„Bridke, tuge, bolečine,
Duhomorni trop skerbi,
Žalovanje grenko mine,
Potok solz se posuši“.

In beršlin, ki se tako rad oprijemlje drevja, ovija naj se tudi okrog drevesa Slovanskega, — zelen beršlin živega upanja lepše, boljše prihodnosti, upanja zlatega veka, prostoti ovija naj se okolo debla lípe Slovanske.

S. P. H. =

= *Liliputski Pevski Hvalavalec*

PRIZORI.

1.

Po stezi sem šel ondi za vertno ograjo. Solnce je pripekalo z jasnega neba in čebele so šumele po vertni seči. Vstavim se, vprem se na plot, v dlan si naslonim glavo in gledam tija na kmečko dvorišče. Poleg stene je stal zaprašen plug in na plugu je jezdaril bosopet, zmeršen samosrajčnik. Bič je imel v roki, očetovo kučmo na glavi, in z bičem je vdrihal po svojem plužnem konji. Na vežnem pragu je sedel mož sivolas, ded njegov. Veselil se je gorkega solnea, svoje kratke pipe v brezzobih ustih in veselil se je samosrajčnika, ki je jezdaril ondi po plugu.

Sredi svoje radosti pa zadremlje. Glava mu omahne na persi, pipa mu pade v naročje in širokokrajno pokrivalo mu zleze bolj na desno uho. Opazivši to prihiti drobna kurja družina, ki se je pasla prej mirno po travi, ter poseda pogumno pred starcem. Drobni kratkorepi paglavci so najprederznejši; zaganjajo se vanj, na kolena mu skačejo, od tod na rame, in počepajo mu po naročji. Stare modre pute in kralj petelin sè spreminjastimi peresi in škerlatnimi podbradki, lazijo bolj boječi okolo njega, zaganjajo se mu v brezrokavnik in kljujejo kos črnega kruha, ki mu gleda iz žepa.

Samosrajčnik pa se ne méni za vse to. Po svojem lesenem konji jezdari, bič vihti in sanja o bodočih lepih časih, ko bode velik

kakor drugi ljudje, ko bode gospodaril, zapovedaval in bič vihnil nad pravim, živim konjem.

Minilo je mnogo, mnogo let od tistega časa. Jaz sem odšel na tuje, pozabil sem jezdeca samosrajčnika, spečega starca in kurje družine. Na dom pa sem mislil vsak dan in vsako noč.

In vernil sem se čez dolgo, dolgo časa. Šel sem zopet po stezi za vertno ograjo. Naslonil sem se zopet na plot ter gledal sem na kmečko dvorišče. Poderta, skoraj razpala je samela ondi nekedanja bela hiša. Okna so ji bila razsuta, duri ulomljene, iz dimnika se ji ni valil dim v jasno nebo, po dvorišči se ni pasla kurja družina. In ondi pred žitno shrambo je ležala celo prevernena koča hišnega váruha, kosmatega Sultana in veriga njegova je bila zarujevela.

Samo poleg stene je stal še zaprašen plug, na plugu pa je sedel starec in siva glava mu je slonela na koščenih dlanih. Ne vem, ali je dremal, ali premišljal, kako vse mine in gine. Kurja družina se ni zaganjala vanj, ni mu počepala po naročji, in nekedanjega zmeršenega samosrajčnika tudi ni bilo videti!

Meni pa se je dozdevalo, kakor da bi bil starec nekedanji jezdec na plugu, in dozdevalo se mi je, kakor da bi bil ta prizor — zgodovina človeštva!

Pomaknem si pokrivalo na oči in odidem. A ozreti sem se moral še enkrat čez ramo na sivega deda ondi na plugu.

2.

Pri našem sosedu so imeli merliča. Mala Marjetica je ležala na mertvaškem odru, Marjetica, prijateljica moja. Pa kakova je bila! Takega merliča nisem še videl nikoli. Kakor sneg belo je bilo njeno mertvaško krilo, venec iz zelenega rožmarina je imela na glavi in kito najlepših cvetic iz njenega vertiča je držala v belih ročicah, sklenenih na persih. Tudi okolo in okolo nje so bile razpostavljene cvetice v znožji, pri glavi, na desno, na levo! Ležala je v samem cvetji. Samo dišeče voščene sveče ji niso gorele v srebrnih svetilnikih; najti jih ni bilo po vsej vasi. Berlela pa je ondi pri zglatvi oljna svetilnica, prav otožno! Vaščani in znanci od blizo in od daleč so se zbirali pri sosedu, kakor v procesiji. Kropili so Marjetico, poklekali tija za duri ter molili na lesene molke.

Na vežnem pragu pa je sedela čudna starka. Dolgi sivi lasje so se ji vsipali po persih; v koščenih rokah je držala peščeno uro in z mertvaškimi očmi je merila sosedo, ki so stopali čez prag. Poznal je ni nihče. Njeno temno ogrinjalo, njeno molčeče vedenje ji je dajalo nekaj skrivnostnega.

Ko je pala noč na zemljo, ko je zažarela večernica na nebu, zapiskalo je nekaj po vertnem drevju in zašumelo, kakor da bi letala nočna tica po gozdu. In kedor bi bil tedaj na pragu, čul bi bil té besede: „Boginja smerti, kaj sediš ondi na pragu in strašiš živeče; zakaj si mi pokosila mojo Marjetico?“

Starka strese svoje sive lase, pogleda v nebo, dvigne koščeno desnico in zagrozi se: „Rojenica! kedo je kriv, da nimam miru ne po noči, ne po dnevi? Zakaj kličeš v življenje ubogi človeški rod in mu predeš dni in leta? Brez tebe bi ne bilo tudi mene!“

In zašumelo je zopet po drevju. Na nebu pa se je ukresalo nekaj kakor goreča metla in zletelo je daleč, daleč pod nebom!

Iz kočee pa se je ozerlo pri tej priči skozi odprta okna nekaj radovednih obrazov in stari sosed je mignil rekoč: „Poglejte! svetinja se je uternila na nebu in hiti po samotnih cerkvah obiskavat svetnike“.

In zijali so vsi za gorečo svetinjo, ugibali so o njej in pozabili so mrtve Marjetice in tuje ženske na vežnem pragu.

Čez nekaj časa se zasuuče zopet govorica. Govorili so o vremenu in o poljski letini!

A. Koder.

ZORA.

(Obraz iz narave.)

Mila mi je rujna zora
Što s istoka tek izvire
Ter po svetu s rodni gora
Svetlost svojo razprostire.

Minila je skrivnostna temna noč in iz nje se je porodilo sivo utro. Gosta megla se vlega na zemljo in z njo vred jutranji hlad. Na vzhodu, na obzorji pa se dviguje iz za gorā lepa rudečo-rumena zora oznanjajoča prihod zlatega solnea, vzplava na nebesni obok ter ga prevleče in prepreže, kakor rujna meglica čez in čez na jutranjem obzorji sē svojimi rumenobojnimi žarki. In ta veličasten in krasen prizor opeva že slavni gerški pesnik Homer, ko gleda v zornem jutru tja na vzhodno stran, kjer meni, da neki mejī mogočno Okeanovo valovje zemeljski krog ter poje:

„Dviga iz morskih valov se rumenoprepassana zora“.

Ko je tako vzplavala svitla zora, dneva porodnica, na vzhodno obnebe, tedaj se razlijō njeni rujni žarki po oživljeni zemlji; — in rosne kapljice, viseče na travnih bilkah, leskečejo se v prekrasnem lesku, in odsevajo v tisočernih bojah, da vse miglja; leskečejo se, kakor dragoceni biseri ali kakor solzice, ki jih je jokala čez noč tožna zemlja, dolina solz, — videč tisočerno človeštva gorje, poslušaje zdihe in jok zemeljskih otrok; in verhovi gorā se žarē v njenem svitu; — tudi

jutranja zarja
Zlati z rumen'mi žarki glavo trojno
Snežnikov kranjskih siv'ga poglavarja.

Jutranja zora, oznanjevalka lepega dne, v svojem svitem siju, v svojem rudečo-rumenim žaru, kako je

„Krasna kakor bi se bila
V rajski rosi kopala,
Tak' je lepa, tak' je mila
Kot bi rože dihala“.

Tako opeva pesnik svojo Milico miljeno in smel bi reči, da tudi nebeško zoro. Vsaj človek si ne more kaj, da bi opazovaje jutranjo zoro se ne spomnil miljene, rudečelice devojke, in da bi nasprotno, videč krasno deklico, ne primérjal nje žarečih lic sè svitlo, rujno zoro.

Svitla zarja — prenedolžno lice.

In to krasoto in milino rane zore opeva prelepo že tudi slavni Homer, ko imenuje njeno krilo „safranasto“, ko pravi, da sedi na zlatem prestolu, in jo zove: nebeško, sijajno, krasnolaso, rumeno-prepasano in rožnoperstno.

Ko pa se je poslovilo zvečer žarko solnce sè zadnjimi žarki od nas in zašlo za sinje gore, tedaj se zopet prikaže na večernem obnebji rujna zora. In kmetič jo zadovoljno ogleduje in pravi sam seboj: „No jutri nam bo pa menda Bog dal spet en lep dan“. — Kajti rudečkasta zora prerokuje mu lepo, stanovitno vreme in mu vzbuja upanje, da bo jutri za rano zopet priplaval iz vzhodnih hribov in sijala še mnogo lepše in mileje, kakor sedaj, in mu bode porok, da za njo pripluje žarko solnce na nebeški strop. Kmalo pa izgine in svitla večernica se prikaže na ponočnem nebu. — In takó je dan za dnevom: večerna zora ugasne, da nam za rano toliko lepša in mileja zopet napoči. Tako se versti večerna zora z jutranjo, večerni mrak z jutranjim svitom, bodisi, da si ti vesel ali žalosten. — Ti pa gledaš vse to brez misli, brez čutov dan na dan, dokler zadoni na tvoji gomili:

Blagor mu, ki se spočije,
V črni persti v bogu spi;
Lepše solnce njemu sije,
Lepša zarja rumeni.

Ti pa, dragi, čversti mladenič, ki se ti pretaka po žilah slovanska kri, gotovo šepeteš vsak večer, ko ugasne večerna zora, in vsako jutro, ko se oživi jutranji svit, k Vsemogočnemu:

Daj, da jednom zora svane
Tužnoj Bosni ucviljenoj! —

In upati nam je tudi, da toliko tlačnemu in zatiranemu narodu Slovanskemu zasije zora svobode, da izgine temna megla sužnosti in robstva, da napoči zora lepše, boljše bodočnosti, zora srečnega veka, zlate svobode, ko bomo lahko vskliknili z južnimi brati:

Mora ide iz Srbije,
Sive magle sad odlaze;
Nove zore luč nas grije,
Dušmani se sami raze.

In ne morem kaj, da bi ne vskliknil še enkrat z pesnikom Velimerom Gajem:

Magle beže prema Zori,
Prije zore beži mora;
Odvlače se ti čopori
Serbstvu sviče nova zora. —

S. P. H.

V LJUBLJANO!

Podoba iz otročjega življenja, 2.

„Mati! kaj pa bo to? Jaz ne vem, kako so naš oče! Prihodnji teden se bo že treba odpravljati v Ljubljano, šole se začno in nič ni videti, da bi oče kaj pripravljali. Videli boste, mati, da bom zamudil, in če prepozno pridem, me več ne vzemo. Ták vendar ne morem v mesto; kaj neki mislijo oče? Kedaj pride krojač k nam? Zdaj ima toliko dela; kar rekel bo, da ne more, pa bó. Zakaj niso prej gororili z njim? Novih čevljev tako vem, da ne bo, škoda misliti! V sejmu so bili, pa ne vem, da bi bili kaj prinesli.“

„Nič se ne boj, Tone! prinesli, prinesli sukna in usnja.“

„Bog vé, kakošno je tisto sukno, če so ga res zame prinesli: gotovo tako kakor riševina, da je le terdno in cenó! na drugo ne gledajo oče; meni se bodo pa smijali po mestu in s perstom kazali za mano. In radoveden sem, kakošno je usnje, gotovo kravje: se salom bo treba mazati čevlje!“

„Veste, kaj se bojim, mati? Kar izbegnili bodo; saj za terdno tako niso obljubili; ako bi jim ne bili vi tako prigovarjali, ostati bi moral doma in krave pasti. Čas bo prišel, ko bo treba odhajati, nič ne bo pripravljenega, pa bodo rekli: Vidiš, Tone, da zdaj ni mogoče; morda prihodnje leto; poterpi še malo, saj si tako še premajhen za v mesto; da se me le odkrižajo za nekaj časa! Jaz pa ne bom kmet in ne bom!“

Take skerbi so hodile Tonetu po glavi, ko se je bližal konec šolskih praznikov. Svoje skerbi je tožil materi: jako junaško je govoril z njo, pred očetom ni imel toliko poguma. Oče je bil čuden mož; nikoli se ni prav vedelo, kaj namerava; zdaj je bilo videti, da so ga omečile in pregovorile materine prošnje: zdaj se je zopet delal, kakor da bi ne bil nikoli nič enakega slišal. V mater je imel Tone res veliko zaupanje: a kaj mati! zadnja beseda gre vendar le očetu, in če on noče, kedó ga more siliti? Škoda take glave! Bil je vedno prvi v šoli, tako prvi, da je bilo med njim in drugim za njim mnogo presledka. Enkrat pogledati v knjigo in vse je znal. Celo stran je bral, da se ni enkrat ustavil ali izpotaknil; in pisal je tako, da bi bil šel lahko spotoma v pisarno za pisarja. Na pamet je vedel vsa cesarstva in kraljestva, vsa glavna mesta od Dunaja do Pekinga. V pisanji ni nikoli pozabil postaviti „vejice“ ali „nadpičja“ na svoje mesto. Ko jim je gospod učitelj v šoli narekoval med drugimi zvijačami „in tako dalje“, pisali so eni „in tako dalje“, drugi: i t d, on je bil edini, ki je pravo zadel in pisal: i. t. d.!

To je bilo napravilo veliko „senzacijo“, najprej v šoli, potem po vsem okraji. Pravili so si, da je „prehude glave“, tako da mu učitelj še vsega povedati ne sme; drugi so dejali, da učitelj sam več ne vé; a to je bilo gerdo obrekovanje!

Oče ni nerad poslušal takih pogovorov, ko so sedeli v nedeljo večer pri vinu; nekateri še celo terdijo, da je bil posebno dobre volje, kader se je obernila govorica na njegovega Toneta, in da je dal v tej dobri volji za kak polič vina; sam ga ni nikoli hvalil. Vsi so mu prigovarjali, naj ga dá v mesto, v latinske šole, da se izuči za gospoda; tá bo pridigoval in vdarjal ob prižnico, da bo veselje! Mož je sedel in poslušal; če je kaj govoril, bilo je samo to, da so šole drage, — hudi časi, „terda za denar“, in da ga je treba domá — kedo pa naj ostane na dómu! Tistega ne, da bi prišla njegova hiša v tuje roke! Časi pa je molčal in deržal se tako čudno na smeh, da ni bilo mogoče izpraviti iz njega, kaj misli in namerava sè svojim sinom.

Ni čudo torej, da je bil Tone v hudih skrbbeh; samo to ga je nekoliko tolažilo, da so bili mati tako mirni. Tega mu pa vendar niso hoteli pavedati prav za gotovo, ali so jim obljubili oče, ali ne!

Sreča se bliža!

Neko jutro priteče vesel k materi v vežo, toliko da ni padel čez prag!

„Mati, mati! Kurji strah gré, pri prelazu je že! Hvala Bogu, bo že, bo že!“

Kedo je bil ta „Kurji strah“, ki se ga je tako veselil naš Tone? Prijazni bralec gotovo ní še nikoli čul tega čudnega imena, vendar je gotovo že ugenil vsaj toliko, da je bil Kurji strah krojač ali pa čevljar. Kurji strah čevljar! Kam misliš, prijazni bralec! Vidi se, da nisi nikoli še videl Kurjega straha; kedor ga je prvič zagledal, vedel je takoj, da ta mož more biti samo krojač.

In res je bil krojač, vaški krojač, tam od nekom iz Pruskega doma, slabo je govoril slovensko. Od kod je dobil to čudno ime, to ní še dognano; eni terdijo, da od tod, ker so se kokoši plašile pred njim. Mogoče, ker mož je bil res posebne postave, kakor bomo skoraj videli; drugi so dejali, da je rad jedel kuretino; to ni nič napačnega, ali hudobni jeziki so mu skrivaj očitali, da se ga kokoši bojé kakor jastreba in da vedó, zakaj. Tisto je res, da je bilo možu lahko vjeti vsako kokoš, z dvema, tremi koraki, bil je strašansko dolgopet. Od tod menimo tudi, da se je rodila ta hudobna govorica; videla ga ní nikoli živa duša, da bi bil kako kokoš lovil.

Gotovo je samo to, da se ga je bilo to ime terdno prijelo, nihče ga ni imenoval drugače, seveda ne v oči, nič ni rad slišal tega priimka. Naš Tone je imel nekelej nesrečo z njim; majhen je bil še in rekel mu je v obraz Kurji strah, ker mu ni videl družega imena. Mož se je bil hudo obregnil nad njim; še zdaj je hodila Tonetu misel po glavi, ali morebiti mož še pomni? Sitno bi bilo; bati se je krojačevega sovraštva in zlasti zdaj, v tem imenitem trenutji zdelo se je Tonetu njegovo prijateljstvo silno potrebno. Upajmo, da je mož pozabil.

B. M.

(Dalje prih.)

Z O N A.

Začnimo zopet tam, kjer nam je bil pogovor tako siloma pretergan! Rekli smo, da je nam samim skerbeti za narodnost, ali kar je isto, za narodni jezik. Svet nam bodi torej materini jezik, ne samo prijetna igrača; ne služi naj nam, kakor „surka“ samo o posebnih, slovesnih prilikah, besedah in narodnih slavnostih, da v njem nagovarjamo, navdušamo in pridušamo „nadepolno“ mladino. Svoje svetišče naj ima v naših srcih, v naših družinah in družbah. Naše ljubezni do njega naj ne goji in redi samo sanjarsko, neplodno navdušenje, ki se tako rado izpuhti s časom, kakor duh utergani cvetici; terdna podloga tej ljubezni bodi globoko ukoreninjeno prepričanje, da z njim živi in gine naše narodno bitje.

Vstvarimo si slovstvo! Začetek je storjen; večna čast in hvala možém, ki so nam ledino orali! Začetek je storjen, a samo začetek, ne več! Ne slepimo se, iznebimo se že vendar kedaj tistega nespametnega, smešno otročjega domišljevanja, ki nam je že toliko škodilo, ki nam je obrodilo posmeh in zaničevanje naših sosedov; domišljevanja in širokoustja, kako izobražen je že naš jezik, kako bogato je naše slovstvo, da se more meriti z literaturami drugih narodov!

Kedor tako govori, smeši nas pred svetom, in, kar je najbolj škodljivo, ovira pridno delovanje in napredovanje. Ako hočemo, da nas svet milo, ali da nas vsaj nekrivično ne sodi, bodimo sami sebi ostri sodniki. Pregledujmo, pretresajmo, kar imamo; ločimo pleve od zernja, naj ostane zernja še tako malo! Ne hvalimo, kar je slabega, iz samega rodoljubja, iz dobroserčnosti, da bi ne žalili, ostrášili mladega ali pa sicer zaslužnega pisatelja. Kar je srednje vrednosti, za silo dobro, ne slavimo, ne povzdigujemo, kakor da bi bilo ne vem kaj! Sodiimo posebno ostro, — to pravico imamo morebiti tako kakor Nemci — naše lirične pesnike! Kedor dela dan danes še slabe verze, recimo mu naravnost, da naj pusti pesnikovanje, dokler se ni naučil meroslovja. Zavračajmo brez vsmiljenja tiste večne, nezrele poskušnje, brez misli, brez čutov, sestavljene iz samih nabranih in pogretilih „fraz“. Narod, kateri ima Preširna, sme že nekoliko izbirčen biti v liričnih pesmih; zahtevati sme, da bodi pesem, ki se mu podaja, vsaj po obliki doveršena, če tudi že misel ni Bog vé kako velikanska! Ako nam podaje kedó dan danes pesmi, katerim se vidi, da so zložene iz samega rodoljubja, pohvalimo njegovo rodoljubje, pesmi verzimo pod klop in svetujemo možu, da naj poskusi kako drugače koristiti svojemu narodu. Pesmi, ki jih je rodila sama ljubezen do domovine, imamo že dovolj, še drugim jih lahko posojamo, ki nimajo toliko takega blaga. Bil je čas, ko so najpametnejši možje delali pesmi „pro patria“, žertvovali so se tako rekoč in sè svojo žrtvijo so zares koristili narodu, ki naj jim hrani v serci hvaležen spomin, dasi mu niso podarili neumerjočih proizvodov, ki bodo sercé ogrevali in povzdigovali poznemu zarodu. Bil je ták čas, a ta čas je minil. Bodimo hvaležni in veseli, da je tako. Česar je

bilo treba našim dedom in očetom, kar jih je budilo in navduševalo, to je zdaj nam brez koristi.

Vstvarimo si slovstvo, a to slovstvo bodi narodno. Narodna pa ni pesem, ki opeva v stoterih varijacijah rodoljubje, ljubezen do domovine: „Oj predraga domovina! Kak' me peče bolečina!“ Kedor v svojih pesmih vedno nagovarja ubogo mater Slovenijo, miluje siroto, priseza ji ljubezen in zvestobo, posvečuje ji svoje serce, svoje moči, svoje življenje in svoje pesmi: tak človek je morebiti zares naroden, vsega spoštovanja vreden; pesmi njegove samo zato niso še narodne. Narodno imenujem slovstvo, katero je v vedni zvezi z narodom, in tako bodi naše slovstvo, da ne bode kakor rastlina, katera iz daljnih, gorkih krajev presajena v tujo ji zemljo, nekoliko časa zeleni in morebiti tudi cvete, a s časom jame hirati in venéti, sadú gotovo ne ebroidi. V domačih tléh, v narodu imej naše slovstvo svoje korenine, da bode krepko raslo in se razvijalo ter doseglo svoj visoki namen.

In kateri je ta namen? Ta namen je trojen: Izobraževati, razvijati in bogatiti nam jezik, da se mu ne bode moglo očitati siromaštvo, okornost in surovost; hraniti in braniti nam narodnost, ktere si ne moremo misliti brez materinega jezika, in slednjič, a ne v zadnji versti, izobraževati, povzdigovati in blažiti narod, prosto ljudstvo isto takor omikane stanove.

Velikansko delo je Goethejev Faust, morebiti najvišji proizvod človeškega duha, prava piramida med kartinami; po pravici se ponaša z njim nemški narod, tū je svetu pokazal, kaj more; v njem so tako rekoč kakor v „pališči“ združeni vsi žarki dosedanje človeške omike, on je kakor vsota in verhunec človeškega napredka, sad visoko izobraženega ljudstva, misliti si ne moremo, da bi se bil rodil; sto ali petdeset let poprej; Faust je prava knjiga modrosti, spoznanja, zlatih resnic; prava dušna paša meni, puščavniku, in menim da vsakemu izobraženemu človeku, kateri ga more brať v izvirniku ali v prevodu. Kam meri to navdušeno slavljenje in povzdigovanje? Zdelo se mi je potrebno, da bi kedó napak ne razumel in krivo ne sodil naslednjih besed.

Ako bi nam kedó spisal slovenskega Fausta, to je: tako delo, katero bi se dalo primérjati Faustu — bati se ni, vendar recimo tako — hvalili bi ga in slavili z vsemi lepimi imeni, samostalniki, prilogi, glagoli in „medmeti“, kar jih je v našem slovarji; potergali bi vse evetice — lavor ne rase v naših gozdih — po vertih in po logih, ter mu iz njih vili vence; napravljali bi mu slovesnosti in stavili spominke, morebiti celo v ljubljanski „Zvezdi;“ narodni pesniki naši bi imeli dela čez glavo: s kratka, bil bi nam pervakov pervak — po pravici!

In vendar — naravnost govorim, naj se pohujšuje kedor se hoče, — in vendar mislim, da bi z vsem svojim Faustom ne koristil toliko narodu, kakor ko bi mu podal kaj takega, bodi si pesmi, dramo ali povest, kar bi zgrabilo z elementarno močjo ves narod od prostega

kmeta pod slamnato streho do visokega gospoda. To bi bilo zares narodno delo.

Učimo se od drugih narodov, ki so pred nami po svojem zgodovinskem razvoji, posnemajmo jih, a pametno! Jemljimo od njih samo to, kar našim potrebam vstreza. Lepo, plemenito drevo je oljka, a kaj nam, ker ne rase v naših tléh! Ne bodimo kakor divjaki: ko pridejo Evropejci k njim sè svojo „kulturo“, po čem sežejo najprej s poželjivimi rokami? Po „fraku“ in po „cilindru!“ V fraku in cilindru ponosno stopajo in se šopirijo — bosopeti! Francozka akademija je lepa naprava, a kedó bi jo ustanavljal v deželi, kjer ljudje še brati in pisati ne znajo!

Mlajši narodi, kateri so po neugodnih zgodovinskih razmerah zaostali za drugimi, srečnejšimi narodi, imajo vendar nekaj dobrega: drugi so delali in iskali, trudili se in — motili pred njimi. Ne da bi jim vzeli, kar so nabrali, ter nesli domóv; to ní mogoče, to je proti naravi, vsak narod mora delati, razvijati in izobraževati se sam po svoji naravi. A učimo se lahko, kako so oni delali in ogiblremo se njihovih zmot. Hoditi moramo sami, a okrajšamo si lahko pot, ogiblremo se lahko ovinkov in okolišev, po katerih so drugi potratili toliko dragega časa; mi zdaj lahko hodimo po bližnjici in prihranimo si mnogo časa in mnogo moči. Koliko lét so tavalí nemški pesniki po goli puščavi francozkega „klasicizma“, dokler je prišel Lessing ter pokazal jim pot v obljubljeno deželo. Kakor Heraklej je prišel ta mož v zanemarjeno deželo: s krepkimi golimi rokami, s težkim kijem, z ostrimi pušicami je davil, pobijal, streljal po slovstvenem polji nenaravne spake in pošasti, katere je bila rodila v svoji zmoti fantazija v zvezi s krivo razumljenimi nauki. Tudi nam je živel Lessing, ako se hočemo učiti, obrniti si v prid, kar je storil svojemu narodu, udeležiti se njegovega „odrešenja“.

Ne bodimo podobni otrokom, ki hočejo vse imeti, kar vidijo pri odraslih ljudéh, najrajši to, kar jim je najmanj primérno. Od tál začnimo zidati, da bode terdno, stanovitno naše poslopje; zidanje naše bodi primérno našim potrebam, treba ní, da bi bilo po vsem sosedovemu enako. Treba ní, da bi imeli že svojega Homera in Shakespeara, svojega Goetheja, Heineja in svojo George Sand. Nič se nam tako ne muď; čakajmo, da nam pridejo s časom sami, da nam se rodé iz naših domačih tál naši Fausti in Hamleti, naše Ilijade in Valentine! Nepoterpežljivi smo; ker ne moremo imeti svojih, izvirnih, hočemo jih imeti vsaj v prevodih in menimo, da tako bogatimo svoje slovstvo. To je vse samo na videz, izposojeno blago! Narodno slovstvo se ne začenja s prevodi, ne s posnemanjem. Prevajati posamezne kose klasičnih proizvodov, za poskušnjo, da si vadimo jezik, to je koristno; a ne tratimo s tem preveč moči, katere lahko boljše obrnemo drugam; narod, ki je tako majhen, kakor je naš, ne smé potrošati svojih moči.

Ako si hočemo vstvariti zares narodno slovstvo, katerega se bode udeleževal ves narod, ne samo peščica izobrežencev, pustimo za sedaj „visoko literaturo“. — Ti hočeš torej, da naj pišemo samo za kmeta?

— Za kmeta in za gospoda! Zakaj bi ne bilo mogoče pisati za oba! Naše ljudstvo je tako bistroglavo, tako dovtetno in primeroma tudi tako izobraženo, da mu smemo podajati že boljše dušne hrane. Naši pesniki in pisatelji naj jemljó predmete najraji iz domačega življenja ali pa iz takih razmer, ki so prostemu ljudstvu razumne; to polje je tako neizmerno, da na njem lahko vsak pesnik in pisatelj pokaže svoje posebne moči. Samo „parvenu“ méni, da vse, kar je lepo in plemenito, biva samo po „salonih“ in gosposkih ulicah. Ne mislimo, da je poezija samo v višinah doma. Demanti in biseri se ne dobivajo po visokih planinah. Iz tihega, skromnega vsakdanjega življenja izvirajo najčistejši studenci poezije. Treba je samo, da ima pisatelj bistro oko in gorko serce; bistro oko, da vidi, kar se skriva navadnemu mimo gredočemu gledaleu; gorko serce, da čuti z ljudstvom veselje in gorjé.

Da bode imelo naše slovstvo korenine v narodu, bodi — in to je najimennitnejše — vedno v zvezi z življenjem. Dandanašji se vse tako naglo verši, čas je drag, povsod se nam mudi; svet je „praktičen“, povsod vpraša: čemu to? kaj mi zaleže? To je morebiti žalostno, a tako je, sveta nam ni moči prenarediti. Čujejo se že glasovi, ki zametajo vso umetnost in poezijo, rekoč: To je bilo nekedaj vse lepo, ali zdaj nimamo časa za take prijetne igráče. „Kos sira je več vreden, nego najlepša Puškinova pesem“, govori ruski „nihilist“. Strašna, vandalska beseda! in vendar, kakor je rekel „železni vojvoda“ nemški, da je nekaj zdravega jedra v pariški „komuni“, tako naj bi nam dala misliti tudi tá beseda; in mene sili res, da premišljujem! Kedor pozna današnje življenje in prizadevanje, kako bi mogel tajiti, da svet res teži na to stran! Ali se nam res bližajo časi brez umetnosti, poezije? Časi, ko bode usahnil človeštvu vir najslajših vžitkov, najblajšega veselja? Časi, ko bodejo verti in polja brez pisanih, blagodišečih cvetic, gozdi brez veselega tičjega petja? — „Essetaj émar hótan pot' olóle Ilios hiré!“ Zgodi se naj, kar se mora zgoditi; ako res pridejo tí žalostni časi, upajmo vsaj, da jih mi ne doživimo; saj tudi vémo, da pride kedaj konec sveta, vendar vsak upa, da ga on ne doživi.

Ako je res prisojeno poeziji, da mine tudi ona, kakor mine vse pod solncem; ako ji ne moremo odverniti konečne pogube, nekaj vendar moremo: delati moremo na to, da ji pogube dan ne pride tako naglo. Morebiti se pa zastonj plašimo; morebiti ne bode konec poezije, konec bode morebiti samo té poezije! Mogoče, da pogine samo oblika, a bitje ostane.

Bodi si to kakor že, naša dolžnost je storiti, kar moremo, da ji podaljšamo, kolikor moči, življenje.

Negoda.

(Dalje prih.)

Zvon izhaja 1. in 15. dan meseca; naročnina 4 gl. za vse leto; 2 gld. za polleta. Napis: Redaction des „Zvon“, Wien, Ottakring, Hauptstrasse 23.

Izdaje in uredjuje: Jos. Stritar.

Tiskata: A. Keiss in F. Löb.